

Latweefch u Awises.

Nr. 19. Zettortdeena 12ta Mei 1849.

Padohms teem, kam Kalpi jaderr.

Galants eshoht leels meisters us lauku-kohpfchanu, bet waijaga tam arri meisteram buht us to, kalpus derreht.

Kahds kungs Galanté faderreja 20 kalpus par algadscheem, un falihge tohs par deenas mafsu. Winsch teem apfohlija puffs sudraba rubbuli par deenu, lai teem dohtu kahdu darbu gohdams. Tee algadschi bija ar meeru. Leela laudse akminu gulleja zellam weenâ pussé, un kungs likke kalpeem tohs akminus nemt un aisenest us ohtru pussi. Kalpi bija wissi ar meeru un dabbuja sawu algu. Ohtru deenu kungs fakka: klaufaitees! es esmu apdohmajes, teem akmineem tatschu bija labbaki palikt tur, kur tee jaw gulleja; nesseet tohs atkal atpakkat. Tad sahke weens un ohtrs no teem kalpeem runnaht: woi tad schis ne warreja papreekschu apdohmaht, un tad likt strahdaht? Walkara kalpi dabbuja sawu algu. Treschá deenâ kungs fakka teem kalpeem: Warr buht, ka jums prettim buhs, tohs akminus wehl zillaht, bet ne ko darriht, jums janefs tee akmini atkal atpakkat. Tad zehlahs 15 kalpi bunti un eebkahwahs: né! tas jaw tik lauschu issmeeschana! Woi tad esmu wehrfis, ka ta liffchohs dsicht! Spiht winna naudai, kam man tafs waijaga?! Bet peezi kalpi fazzija ta: Kas jums dalla runnaht; kamehr kungs riktigi mums mafsa, tad mehs eesim pee darba; funga nauda, funga dorbs. Tee 5 nesse tohs akminus un dabbuja sawu algu, bet 15 aissgahje prohjam. Tad fazzija tas kungs: juhs 5 es ar mihtu prahru paturreschu; es mekleju kalpus, bet ne aurde-tajus. Kahds kalps, kas prettim reijahs un nurdejs, tahds man ne derr. Kungs paturreja schohs 5 kalpus, teem ne likke wairs akminus

nest, un tee palikké pee sawa kunga labbi istikfuschi libds firmam wezzumam.

Ne nuerdi un ne brauzi uhfchus, un ne kassi galwu, ja taws kungs tew leek scho jeb zittu darbu darriht. Diwus darbus tak ne liks us reis tew darriht; kamehr winsch tew riktigi atdohd algu, kamehr strahda, ko winsch tew leek strahdaht.

W. P.

Stahsts no fakka un escha.

Schis stahsts leekahs ka melli, bet tomehr irr pateesig, jo mans tehwu-tehwu, no ka es to dsirdeju, to stahstidams mehdse allashin fazziht: pateesigam tam tatschu waijaga buht, mans dehls, jo zittadi to ne warretu ta stahstiht. Bet schi leeta ta notikkuvi.

Wija svehtdeenas rihts ruddens laiká; griki patlabban seedeja, saule bij gaifchi pee debbefs uslehfusi, rihta wehsmina puhte pahr ruggajem, zibruli dseedaja gaisa, bittites duhze grikkos, un lautini gahja svehtdeenas-rohtâ us basnizu, un wissi dsihwi raddijumi bija preezigi, un esis arridsan.

Esis stahweja preefsch sawahm durwin, sawas rohkas krustenisti weenu pahr ohtru falizjis, iuhkoja us rihta-wehju, un dseedaja palehná balfi sawu dseefminu tik labbi, ka tik ween esis mihtu svehtdeenas-rihtu spehj dseedahht. Ta palehni dseedoht tam peepeschi prahrtä schahwahs, tas gan warroht, kamehr winna seawa behrnianus masgajoht un gehrbjoht, druszia us lauku issstaigatees, un apluhkoht, ka rahzini stahwoht. Schee rahzini bija ne tahli no winna mahjahm, un tadehl winsch ar teem sawejeem tohs usskattija ka winnaem peederrigus.

Schis dohmas us weetas-tikka isdarritas. Esis aisdarrija sawas namma-durvis, un

steidsahs us lauku. Wehl tas ne bija ne zik tahti gahjis, un gribbeja patlabban ap maseem kruhmineem us rahzinu-lauku greestees, tad sakkis winna eraudsija, kas tannì paschà padohmà bij us zellu dewees, prohti: sawus kahpostus apmekleht gribbedams. Esis sakkis eeraudsijis tam wehleja mihligu labb-rihtu; bet sakkis, kas lohti lepns buhdams fewi par augstu kungu turreja, ne atbildeja ne ko us escha apfweizinafchanu, bet fazzijsa us to ar lohti august-prahligeem wahrdeem: ka tad tas nahkahs, ka tu jaw til agrà rihtà schè us lauka apkahrt wasajes? Es isstaigajohs, esis atbildeja. Tu isstaigajes? smehjabs sakkis; tu warretu sawas kahjas gan us labbakahm leetahm bruhkeht, ne ka us isstaigaschanu. Schi atbildefchana escham lohti aiskehre firdi, jo winsch warreja wissu panest, bet tikkai ne, ka kas winna kahjas apfmahdeja, tapehz, ka tahs jaw no pascha d'simmuma bija schlikbas. Esis atbildeja sakkam: tu gan dohma, ka tu ar sawahm kahjahm wa ir a k lo warri isdarriht? Ta gan buhs, atteize sakkis. — Nu tad mehginasim! fazzijsa esis; derresim, ka kohpà freijoht es tewi uswinneschu. — Par to tikkai jafmeijabs, fazzijsa sakkis; tu! ar sawahm schlikbahm kahjahm! Bet mannis pehz, ja tewim us to irr tahdas leelas lustes. — Us zik derresim? Us dukkati un buddeli brandwihna, fazzijsa esis. — Es meerà, atteize sakkis; dohd rohku, un tad tuhliht eefahksim. — Ne, atbildeja esis, tahda leela steigfchana man naw; es wehl esmu tihri tukschà duhschà; papreeksch eeschu us mahjahm, un druzin brohkasta aislohdischu, un par puhs stundi atkal schè us platscha buhschu. — Un nu esis dewahs us mahjahm, jo sakkis ar to bija meerà. — Us zella esis sawà prahtà tà dohmaja: sakkis palaujabs us sawahm gaxrahm kahjahm, bet gan es winna dabbuschu. Gan winsch irr augsts kungs, bet tomehr tikkai plahnprahtsch; un winnam tatschu buhs aismakfaht. — Mahjabs pahrnahjis esis fazzijsa us sawu feewu: Seewin! apgehrbees muddigi; tew ar manni us lauku jaect. — Kas tad tur irr? fazzijsa fee-

wina. — Es esmu ar sakkis us dukkati un buddeli brandwihna derrejis, ka es winna tezzefchanà uswinneschu, un tew buhs tur klah buht. — Ak! Deewin mihlais, eebrehzahs escha gaspascha, wihrin! woi tad tu traks palizzis, un sawu prahtu pasaudejis? Ka tu warri sakkis tezzefchanà eeveikt? — Turr mutti, bahba! blahwa esis prettim, tas irr manna darri-fchana; ne gudro eeksch wihra leetahm! Eij, apgehrbees, un nahz tad lihds ar mannim! — Ko escha feewai bij darriht? Tai bij wihram jaklaufa, woi gribbeja, woi ne. — Nu us zella buhdameem esis us sawu feewu tà fazzijsa: klu-fees, ko es tew wehl teifschu. Redsi, us to garro lauku, tur mehs sawu tezzefchanu tezzefsim; sakkis tezzehs weenà waggà, es ohtrà, un no winna galla eefahksim. Tew nu naw zits nekahds darbs, ka tikkai schis: tu aptuppees schihs waggas gallà, un kad sakkis no ohtra galla schè sawà waggà atskreen, tad tu tikkai zeldamees winnam prettim fauzi: es schè jaw esmu! — Ta runnajoht tee nu pee lauka bij peektuüsch, esis nu sawai feewai winnas weetu eerahdijis, gahja us lauka ohtru gallu. Kad schis tur aisktuis, it sakkis bija klah. Woi nu sahksim? fazzijsa sakkis. — Ka tad! atbildeja esis. Nu tad! Kad nu katis sawà waggà bij eestahjees, tad sakkis fahze kaitiht: weens! diwi! trihs!! — un frehja nu ka auka us ohtru gallu. Bet esis tezzeja tikkai kahdus trihs fohlus, aptuppahs tad sawà waggà, schè itt meereggi gaididams. Kad nu sakkis pilnà freefchanà ohtru lauka gallu pasneedse, tad escha feewa tam prettim kleedse: es schè jaw esmu. — Sakkis isbihjabs, lohti brihnodamees un dohmadams, ka pats esis tam schohs wahrdus prettim fauzoht, jo ka wisseem sinnams, escha feewa rictigi tapatt isskattahs, ka pats esis.

Bet sakkis dohmaja, té effoht kahda apmahnischana, un brehze: freesim wehl reis! greechés apkahrt un frehje atkal ka ar wehja spahrneem, tà ka winnam aufis ap galwu dausijabs. Escha feewa palikka meeriga us sawas weetas. Kad nu sakkis pee ohtra galla peekta, tad no pascha escha tam atkal atskanneja tee wahrdi: es

jaw schè esmu! — Bet sakkis, no dußmahm
pahrnemts, aisbrehzehs: wehl reisi streefim!
Kà tew patibk! fazzija eñis; mannis deht zik
reis tu gribbesi. — Tà nu sakkis wehl strehja
73 reises, un eñis arween ar winna isturreja.
Katru reisi, kad sakkis pee weena, woi pee ohtra
galla peektua, eñis woi winna feewa tam us-
fauze: schè jaw esmu! Bet 74ta reise sakkis
wairs ne kluu lihds gallam. Lauka widdù
winisch fakluppe us semmi, affinis tezzeja strau-
mehm no kakkla, un wiensch palikke nedsihws us
platscha. Bet eñis panehme sawu winnetu duk-
kati un sawu buddeli brandwihna, isfauze sawu
feewinu no waggas, un — ja tee naw mirru-
fchi — tad tee wehl dsihwi lihds schai baltai
deenai. — Tà tas notizzis us Bulkste-Uhdes
tihruma, ka eñis ar tezzeschanu sakkli nomehrde-
jis, un no ta laika ne weenam sakkam wairs
naw prahtha nahjis, ar schihs mallas sakkeem
wehl us tezzeschanu derreht.

Bet bes daschahm zittahm mahzibahm, kas
no schi stahsta atlezz, ihpfachi schihs irr: 1) lai
ne weens, kaut tas fewi arr par kas sinn zik
augstu turretu, eedrohfschinatohs, semmu wihrus
apfmeet, jebchu tas arri kahds neleetis buhtu;
un 2) ja kas gribb prezzeetees, ka tas feewu
nemtu no sawas paschas kahrtas, un kas ittin
ta isskattahs, ka wiensch pats. Kas tadeht no
eschu flakkas, tas lai rauga, ka tas arridsan
eseeni dabbu.

. . r.

Kreewu semme.

1.

Tu Kreewu semme! tablu steepees
No weenas juhr' lihds ohtras mall';
Taws augstais gohds, kas ne kad schkebees,
Eksch lawes stahw' lihds posau'l's gall': —
No wissabm mallahm fintu tautas dsihwo
Eksch tawa klebjja, tawa meerä lihgo,
Tu bronga semm'!

2.

Tu spehziga, tu plascha, drofscha,
Tu stipri stahw' zuur gueribu;
Taws dubbult=ehrglis, schine kobscha —
Mums sarga mant' un dsihwibu:

Kà spehks ar mihlestibu jauki fateek,
Un apseltiti tobrni spohschia paleek, —
Tà spihd taws gohds!

3.

Kà muhris zeeti tu pastahwes'
Ar drohschahm Kreewu affinim,
Pee ta atdursees, kas tew smahdehs,
Kas prett tew zeltees, otsperfim!
Tu meerä skatt' us zittu trakloschanu,
Un daschu spehku augstu lepposchanu,
Ar drohschibu.

4.

Tu svehtita Kreew'semme tahda!
Taws ehrglis zelt tew augstibâ,
Tu svehtita, taws ehrglis rahda
Kas peenahkams un taifniba;
Mehs ne bihstam, eelsch torvu fargafchanu
Ne kabdu aplamneku dausischchanu
Tè meeribâ.

5.

Deewos svehti Keisaru! lai laime
T a m ziltu zilltim, muhschigi! —
Deewos svehti Keisaru! Ta saime
Mehs effim T a m ustizigi:
Kad Winisch muhs fauz, kad drohschi pulkâ eetam,
Un fargam Winna walz' pahr wissahm leetahm,
Weenprahfigi! —

B. M.

D s e e f m a ,
kur leela dsehreja tikkumi tohp apdseedati,
kad tas jaw nomirris.

1.

Nu leelas behdas mums irr gan,
Ko stahstischu, to tizzeet man,
Schè ne fenn tappe paglabbahts
Weens teizoms wihrs, ne kur naw tahds.
To taggad gribbu doudsinaht,
Un winna gohdu apdseedah.

2.

Winisch schnapschu ihstois mihsletais,
Bij leelmuttis un plobsaitis;
Itt sirdigs arr' un warren drohsch,
Kà sunnitis, kas reij un kohsch.
Kad glahfiti tam pasneede,
Tad muttei ne kad ne leedje.

3.

Us braukuhū un krohdsineem
Schis aisteidsahs itt aulekeem
Winsch sunnaja tur tekkinas
Dauds labbaki, kā basnizas.
Mas svechtdeenaś to basnizā
Tu redseji; — tik — krohdsinā.

4.

Kur tahdā weetā eenabze,
Tur krohds'neeks smeetees eesahze;
Jo schis, to klausicht warreet man,
Bij krohdsineekam mihlaks gan,
Ka zits, kas sehsch un pałassahs,
Pehz tułsch us mahjahn aișwellahs.

5.

Kad krohdsinā schis rahdijses,
Puſſsto hpa tuhlin pancehmees
Pee galva ar to apsehschahs,
Un singedamis padserahs;
Naw ilgais brihdis pagahjis,
Schis puſſtohpū jaw tułschojis.

6.

Kad leelmanni nu pulzejahs,
Winsch wianu widdū nostajahs,
Trihs reises labbi nolleppo,
Lihds apdohma, kā sozzicht to.
Nu sah schis wahrdus ahrā gahst,
Ka jabrihnahs, ko tur pastahst'

7.

Jaw wiſſu leelaſ ballmutis
No Plenku mahjahn Skuttulis,
Trihs sobli tablak atkabpahs
Kad plahpah aplam eesahkahs;
Jo wihrs bij ſpebzigs rumatais,
Leels paſcha gohda flawetais.

8.

Kad ſingeht pehz tam eesahze,
Tad laudis barros ſanahze;
Jo schis, kā melnais stroſditis,
Kas tikko ſtohbru oſtabjis,
To mutti plahta, blaustahs arr'
Wehl labbaki, kā kihwits darr'.

9.

Jr danzi, kad schis eelluppa,
Tad ſohles tuhliht atluppa;

Ik danzi schnapschi eedschre,
Ik rinki kahju peespere,
Ka glahses ſchenki noribbe,
Un krohds'neeks plezzus farahwe.

10.

Schis wihrs bij wiſſeem pasifstams,
Bet nu tas mairs nam atrohnaas,
Un wiina gohds jaw nonahwehts,
Kas lihds ſchim bij tahds iſſlawehts.
Nu krohga = brahleem, krohds'neekem
Irr jarauđ aſſarinas teem!

E. F. Schönberg,
Gramſdes kirſpehles ſtohmeifters un
ehrgelneeks.

Teesas fluddin aſchana.

Das pee Adſirres brihwas ſemmeckoppeju draudſes
peerakſtichts Joseph Spring, nosaukts Leperitz, tohp
zour ſcho uſaizinhaſt, bes laweſchanas uſ ſawu draudſi
pee rektrohſchu lohieſchanas atmahkt. Adſirres pagasta
teefea, tai 5tā April 1849. 3

(T. S.) (Pagasta teefas appaſchraſteſ.)
(Nr. 67.)

Zittas fluddin aſchanaſ.

No ſchi laika taps wiſſi Schenberges gadda-tirgi,
kas ſwehdeenaă eekrit, arveen pirmdeenaă turreti. 2
Muischas waldischana.

Zaur ſcho es wiſſeem peefalku, uſ manna wahrd
neweenam fo uſ parradu doht, talabb ka es neko uſ
parradu ne nemmu, nei arri bes malaſ ſpreekſch ſewiſ
ko leeku nemt. Zelgawā, April mehneſſ 1849. 1
Johann Heinrich Günther.

Lee ſlauzamee lohpi Meijumuischā, no 100 lihds
150 ſlauzamahm gohwim, 3 werſtes no Zelgawā,
irr no Zahneem 1849 uſ arrenti dabbujami. Ram
patiſk ſchwohs lohpus uſ arrenti nemt, lai peeteizahs
pee Meijumuischas muischas waldischanaſ. 1

Bihlesmuischā — pee Dohbeles — ware mahjaſ uſ
Klaufbu dabbuht. 1

Brihw drilkeht.

No juhmallas-gubernias augſtas waldischanaſ puſſes: Hofrathe de la Croix.

No. 147.